

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Спеціальність	«225 Медична психологія»
Освітньо-наукова програма	2023 р., «225 Медична психологія»
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2024-2025
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	загальнонаукова, вибіркова
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	1,5 кредити ЄКТС
Курс / семестр	I курс / 1 семестр
Укладач (і)	д.мед.н., проф. І.В. Сергета serheta@vnmdu.edu.ua
Викладач (і), гостьові лектори	професор В.М. Мороз проф. О.В. Власенко, проф. І.В. Сергета
Місце проведення, контакти	кафедра нормальної фізіології Адреса: 21018, м.Вінниця, Пирогова, 56, телефон +380432553732 serheta@vnmdu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Предметом навчальної дисципліни є оволодіння професійними знаннями щодо академічної доброчесності у освітньому та науковому середовищі, особливо при підготовці наукових публікацій, у спілкуванні із здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою навчальної дисципліни є ґрунтовне вивчення аспірантами та іншими категоріями осіб, які навчаються, основних принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти; формування серед здобувачів освіти засад академічної культури та етики, забезпечення їх необхідними знаннями та інструментами, володіння якими є необхідним для дотримання вимог доброчесності в ході проведення наукових досліджень та виконання освітньої діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування уявлення про місце і роль академічної доброчесності в науковій і освітній діяльності; ознайомлення здобувачів освіти з нормативно-правовою базою з питань дотримання сучасних норм академічної доброчесності; формування умінь застосовувати отримані знання у сфері академічної доброчесності під час виконання наукової, навчальної та виховної роботи; сприяння формуванню навичок коректної роботи з джерелами сучасної наукової інформації та

адекватного посилання на них в процесі наукового дослідження; отримання адекватної інформації щодо механізмів контролю за дотриманням принципів та правил академічної культури та доброчесності.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні програмні компетентності дисципліни

ЗК01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми медичної психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК03. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Спеціальні програмні компетентності дисципліни

СК01. Здатність застосовувати сучасні інструменти, електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, зокрема для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері медичної психології. Здатність до глибинних знань у сфері медичної психології.

СК03. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері медичної психології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК04. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в медичній психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.

Програмні результати навчання (РН)

РН01. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми медичної психології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН02. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні дані систематичних аналізів, метааналітичних досліджень та літературних оглядів.

РН04. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з медичної психології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН06. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми медичної психології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням медичних, етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

3. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Лекції	14
Практичні заняття	16
Самостійна роботи	15
Всього	45

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви змістових модулів і тем
1.	Визначення академічної доброчесності. Причини формування сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності
2.	Академічна доброчесність (Academic Integrity) та національна специфіка трактування поняття
3.	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі
4.	Основні види порушення академічної доброчесності. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво
5.	Поняття академічного плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності
6.	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату. Антиплагіатні програми
7.	Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею
8.	Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання
9.	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування
10.	Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, організація дослідження, розповідь, ілюстрація, спостереження, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ - диференційований залік

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль; програмований контроль.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання (для диференційованого заліку): оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит/ залікове заняття.

Форма поточного контролю успішності навчання (для диференційованого заліку): сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності

здобувача із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання кожної теми:

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту/диференційованого заліку.

Критерії оцінювання під час проведення диференційованого залікового заняття:

Оцінка "відмінно" (80-71) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені (екзаменаторами в разі іспиту) запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка "добре" (70-61) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені (екзаменаторами) запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка "задовільно" (60-50) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених (екзаменаторами) під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує

задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену/ диференційованого заліку)
180-200	A	відмінно
170-179,9	B	добре
160-169,9	C	
141-159,9	D	задовільно
122-140,99	E	
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

тексти та конспекти лекцій, методичні розробки для аспірантів з практичних занять, методичні розробки для аспірантів із самостійної позааудиторної роботи, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів, відео- та презентації згідно тематичного плану занять та індивідуальної роботи, технічні засоби навчання: комп'ютери з доступом до використання антиплагіатних програм.

10. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf)

11. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-нормальній-фізіології> аспіранту

ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова)

1. Закон України про “Вищу освіту”
2. Закон України “Про наукову та науково-технічну діяльність”
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
4. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ;Таксон, 2016. 234 с.
5. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://saiup.org.ua/resursy/3459-2/>
6. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>
7. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf
8. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
9. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
10. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ:«Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
11. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
12. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. - 124 с.
13. Bretag Tracey. Handbook of Academic Integrity. Springer Singapore, 2016.- 1097 p.

Допоміжна

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
3. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. Філософська думка. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.
4. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. Софія. Гуманітарно-релігійознавчий вісник. Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37–43.
5. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.
6. Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики. Наукові записки Української академії друкарства. Серія «Соціальні комунікації». Львів, 2015. Вип. 1 (50). С.15–20.
6. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.

7. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.
8. Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». Миколаїв, 2010. Вип. 123, Т. 136. С. 34–41.
9. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.
10. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. Київ, 2015. Вип. 11. С. 100–106.
11. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.
12. ІЩокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». Черкаси, 2009. Вип. 150. С. 57–62.
13. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти / Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року.
14. Gallant Tricia. Academic Integrity in the Twenty-First Century. Jossey-Bass, 2008. 168 p.
15. Kwong Theresa, Hafiz Muhammad, Lau Peter, Chan Isaac. Academic Integrity and Ethics: The Influence of Culture and Prior Academic Background. *Journal on Excellence in College Teaching*, 2018. Vol. 29, 3-4. Pp. 53–72.
16. McHaney, Roger; Cronan, Timothy Paul; and Douglas, David E. Academic Integrity: Information Systems Education Perspective, *Journal of Information Systems Education*. 2019. Vol. 27, Iss. 3, Article 1. URL: <https://aisel.aisnet.org/jise/vol27/iss3/1>.
17. Originality, imitation, and plagiarism: teaching writing in the digital age / Caroline Eisner and Martha Vicinus, editors. University of Michigan, 2008. 278 p.
18. Tatum Holly, Shwartz Bett M. Honor Codes: Evidence Based Strategies for Improving Academic Integrity. *Theory Into Practice*, 2017. Vol. 56, No. 2. Pp. 129–135.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Сайт кафедри: http://vnmu.edu.ua/кафедра_нормальної_фізіології
<http://moz.gov.ua>
<http://health.gov.ua>/European Commission –Directorate General Education & Culture (DG EAC)
<http://ec.europa.eu/erasmus-plus/>/European Commission –Education, Audiovisual and Culture Executive Agency(EACEA)
http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php National Agencies
<http://ec.europa.eu/erasmus-plus/na>
<https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>
<http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html>
Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII “Про освіту”. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
Закон України від 01.07.2014 №1556-VII "Про вищу освіту" (із змінами і доповненнями). URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 №3792-XII.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

Академічне письмо та бібліографія. URL:bibliosynergy.ua.org.ua/index.php/proekt1.

Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>

Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL:<https://saiup.org.ua/>.

Переклад Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників/ URL:<http://h2020.com.ua/wp-content/uploads/2015/11/Book.pdf>

The European Code of Conduct for Research Integrity. URL:

https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf

Силабус з дисципліни «ПУБЛІКАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ТА НАУКОМЕТРИЧНІ БАЗИ ДАНИХ» обговорено та затверджено на засіданні кафедри нормальної фізіології (протокол № 1 від «29» серпня 2024 року)

Відповідальний за курс

проф.Миїхайло ЙОЛТУХІВСЬКИЙ